

Arrest

nr. 337 604 van 12 december 2025
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat O. TODTS
Henri Jasparlaan 128
1060 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE IV^{de} KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van onbepaalde nationaliteit te zijn, op 10 juni 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 26 mei 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 2 september 2025 met toepassing van artikel 39/73 van voormelde wet.

Gelet op het verzoek tot horen van 16 september 2025.

Gelet op de beschikking van 2 oktober 2025 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 30 oktober 2025.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat O. TODTS.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) werd aan de partijen de grond meegedeeld waarop de kamervoorzitter steunt om te oordelen dat het beroep door middel van een louter schriftelijke procedure kan verworpen worden. *In casu* wordt het volgende gesteld:

“1. De verzoekende partij, die verklaart een Palestijn van Arabische origine afkomstig uit Gaza te zijn, dient beroep in tegen de beslissing “niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)” van 26 mei 2025, genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. De verzoekende partij diende op 19 januari 2023 een verzoek om internationale bescherming in Griekenland in. Op 9 maart 2023 werd haar in Griekenland de vluchtelingenstatus toegekend. De verzoekende partij ontving een Griekse verblijfsvergunning (ADET) die geldig is van 9 maart 2023 tot 8 maart 2026 en een Grieks reisdocument dat geldig is van 14 mei 2023 tot 13 mei 2028 (administratief dossier, stuk 4, map met

'bijkomende info', NPO, p. 10; stuk 5, map met 'documenten', Griekse verblijfsvergunningskaart en Grieks reisdocument; stuk 6, map met 'landeninformatie', Aanvraag derde landen, antwoord Griekse instanties van 21 augustus 2024 en stuk 7, map 'DVZ', Eurodac Search Result, Eurodac Marked Record, Bijkomende vragen M-status Griekenland en verklaring DVZ, nr. 23).

2. Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel vervat in artikel 33, lid 2, a) van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming. Dit beginsel van wederzijds vertrouwen betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, die als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van "tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken", dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij voormelde bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, Ibrahim e.a., pt. 89). Verder kan er niet worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

3. Uit een eenvoudige lezing van de bestreden beslissing blijkt dat de commissaris-generaal wel degelijk diverse rapporten heeft bijgebracht over de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland, zodat de verzoekende partij niet gevolgd kan worden waar zij in haar verzoekschrift stelt dat het administratief dossier geen informatie bevat over de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland.

Er dient te worden vastgesteld dat het "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in juni 2022, waarnaar de verwerende partij in de bestreden beslissing verwijst, niet meer raadpleegbaar is via de in de bestreden beslissing weergegeven weblink. Het voormelde rapport wordt dan ook buiten beschouwing gelaten.

Uit de door de beide partijen bijgebrachte, actuele landeninformatie (waaronder het rapport "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", gepubliceerd door RSA in april 2025) blijkt niet dat de levensomstandigheden van begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland zodanig zijn dat deze begunstigden, als zij naar daar zouden terugkeren, a priori allemaal automatisch zullen worden geconfronteerd met een reëel risico om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan. De situatie is niet van die aard te zijn dat elke statushouder zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie bevindt, die het onmogelijk maakt om in zijn of haar elementaire levensbehoeften te voorzien. Dit neemt niet weg dat er in Griekenland sprake is van een zeer precarie situatie waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland. De situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is ernstig en moeilijk, hetgeen onder andere het gevolg is van de administratieve obstakels waarmee zij worden geconfronteerd waardoor zij in zware en schrijnende levensomstandigheden kunnen terecht komen met belemmeringen inzake de toegang tot o.a. socio-economische en medische hulp.

In dit verband moet rekening worden gehouden met "alle gegevens van de zaak" (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 89) en is het noodzakelijk op basis van de individuele omstandigheden van de verzoekende

partij haar verzoek te beoordelen, waarbij het aan de verzoekende partij toekomt om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich kan beroepen op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat zij niet terechtkomt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

4. De verzoekende partij slaagt er in casu niet in dit vermoeden te weerleggen. Zij betwist weliswaar in haar verzoekschrift op algemene wijze de gedane vaststellingen van de commissaris-generaal, doch slaagt er niet in een ander licht te werpen op hetgeen concreet met betrekking tot haar persoonlijke situatie en levensomstandigheden als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland wordt vastgesteld. Door louter te verwijzen naar algemene informatie, te stellen dat zij het niet eens is met de beoordeling van de commissaris-generaal en te verwijzen naar haar eerder afgelegde verklaringen, brengt de verzoekende partij geen concrete en geobjectiveerde elementen aan die een ander licht kunnen werpen op de bevindingen van de commissaris-generaal inzake de niet-ontvankelijkheid van haar beschermingsverzoek.

5. De verzoekende partij maakt vooreerst niet aannemelijk dat zij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die haar zou verhinderen om haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status in Griekenland. Uit haar verklaringen kan niet blijken dat zij kampt met enige medische of psychologische problemen of andere elementen die belangrijke gevolgen zouden hebben voor haar zelfstandig functioneren.

De verzoekende partij verklaart dat zij in 2013 gewond geraakte aan haar linkerarm, waarna zij twee operaties moest ondergaan (administratief dossier, stuk 4, map met 'bijkomende info', NPO, p. 5-6). Zij had op het moment van het persoonlijk onderhoud ook een beugel die verwijderd zou moeten worden en waarvoor zij nog een tandarts zocht (ibid., p. 15). In haar verzoekschrift wijst zij daarnaast op haar psychologische problemen.

In de mate dat het daadwerkelijk noodzakelijk zou zijn dat de verzoekende partij wordt opgevolgd voor haar medische of psychologische problemen, toont zij niet aan dat zij in Griekenland geen toegang zal hebben tot eventuele benodigde medische of psychologische ondersteuning. De verzoekende partij verklaarde bij de Dienst Vreemdelingenzaken over een sociaal zekerheidsnummer (AMKA) te beschikken (administratief dossier, stuk 7, map 'DVZ', Bijkomende vragen M-status Griekenland). Zelfs indien de verzoekende partij niet de nodige stappen zou hebben ondernomen om haar sociale zekerheidsnummer (AMKA) te verkrijgen of indien de AMKA van de verzoekende partij niet (meer) geactiveerd zou zijn, toont zij niet aan dat zij bij terugkeer naar Griekenland niet in staat zou zijn om haar AMKA te verkrijgen of te activeren, temeer haar een verblijfsvergunning werd verleend waarvan zij niet aantoonbaar dat die verstreken is. Uit de informatie waaraan in de bestreden beslissing gerefereerd wordt, blijkt voorts dat de verzoekende partij in geval van terugkeer naar Griekenland en eventueel in afwachting van het verkrijgen of het activeren van haar AMKA, wanneer zij daartoe de nodige stappen zet, niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: "If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription" (UNHCR Greece, "Living In Greece – Access to healthcare", beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 49, 50-51). Verschillende ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigten van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, "Living In Greece – Access to healthcare", beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>). Ngo's beheren immers medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 50). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociaal zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, "Information Guide for Beneficiaries of International Protection", beschikbaar op: https://migrant-integration.ec.europa.eu/system/files/2023-10/Information%20Guide%20for%20Beneficiaries%20of%20International%20Protection_Eng.pdf).

Uit de landeninformatie blijkt weliswaar dat er talrijke tekortkomingen zijn in de therapeutische ondersteuning van statushouders met psychische problemen, doch brengt de verzoekende partij geen documenten bij waaruit blijkt dat zij hulp heeft gezocht voor haar psychologische problemen of dat zij hiervoor op heden in behandeling is. Waar verder uit de beschikbare informatie inderdaad blijkt dat sommige ziekenhuizen moeilijkheden ondervinden om toegang te krijgen tot tolken, wijst deze informatie niet op systematische of

onoverkomelijke moeilijkheden. De verzoekende partij toont niet aan dat zij geen beroep zou kunnen doen op een tolk. Het komt de verzoekende partij toe, in navolging van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie, om in concreto aan te tonen dat zij haar rechten en voordelen niet zou kunnen laten gelden in Griekenland en zij als statushouder geen toegang heeft tot medische of psychologische bijstand. De verzoekende partij slaagt hier echter niet in. Zij toont niet in concreto aan dat zij als statushouder in Griekenland geen of onvoldoende toegang heeft tot medische of psychologische bijstand. Zij verklaart namelijk dat zij in Griekenland als statushouder nooit medische zorgen nodig had (administratief dossier, stuk 4, map met 'bijkomende info', NPO, p. 14). Zij toont ook niet aan dat zij in Griekenland geen operatie zou kunnen ondergaan voor haar arm (ibid., p. 5). De verzoekende partij toont dan ook niet concreet aan en maakt niet aannemelijk dat zij in Griekenland, dit mogelijks met de hulp van de Griekse autoriteiten of hulporganisaties, geen toegang zal hebben tot of zal kunnen genieten van de nodige sociale bijstand en gezondheidszorg.

Voorts kan op basis van de elementen in het rechtsplegingsdossier niet worden afgeleid dat het feit dat zij een beugel draagt die verwijderd zou moeten worden, haar medische problemen aan haar linkerarm of haar psychologische problemen van dien aard zijn dat ze belangrijke gevolgen voor haar zelfstandig functioneren met zich (zouden) meebrengen. Wat haar beugel betreft, verklaarde de verzoekende partij slechts dat haar tanden slechter aan het worden zijn en de beugel verwijderd dient te worden (administratief dossier, stuk 4, map met 'bijkomende info', NPO, p. 15). Voorts kan de verzoekende partij haar linkerarm nog wel gebruiken, maar ondervindt zij soms een brandend gevoel en krijgt zij last van pijn en trillingen als zij zware lasten moet dragen. De verzoekende partij is echter rechtshandig, waardoor de impact hiervan beperkt blijft. Zij heeft op heden geen (dringende) behandelingen, noch medicatie nodig voor haar linkerarm (ibid., p. 5-6). Zij toont dan ook niet aan dat zij hierdoor in Griekenland niet of zeer moeilijk aan werk zou kunnen geraken, zeker nu uit haar verklaringen blijkt dat zij geen grote moeilijkheden ondervond om reeds in het verleden in Griekenland aan werk te geraken (ibid., p. 12-13). Uit haar verklaringen blijkt voorts dat zij in staat is om in België te werken in een bedrijf dat salades maakt. Daarnaast volgt zij vier dagen per week Nederlandse lessen (ibid., p. 5). Hoewel er verder niet betwist wordt dat de erg betreurenswaardige situatie in Gaza een psychologische impact kan hebben op de verzoekende partij, kan, gelet op deze vaststellingen, niet blijken dat zij persoonlijk dermate zware psychische problemen ondervindt dat deze werkelijk haar zelfstandig functioneren beïnvloeden.

Wat betreft de door haar neergelegde uitspraak van het hof van beroep van Brussel van 7 oktober 2024 (stukkenbundel verzoekende partij, stuk 3), volstaat het nog erop te wijzen dat het arrest van het hof van beroep geen betrekking heeft op de concrete, individuele persoon en persoonlijke situatie van de verzoekende partij en de internationale bescherming die zij reeds geniet in Griekenland, zoals deze hier concreet, op basis van alle voorliggende gegevens in het dossier, wordt beoordeeld, zoals o.a. ook wat haar voorgehouden kwetsbaarheid betreft. Het lijkt immers te gaan om informatie van algemene aard waarin de verzoekende partij zelf persoonlijk niet wordt vermeld. Dergelijke algemene verwijzing naar een uitspraak van het hof van beroep van Brussel die geen betrekking heeft op de persoon van de verzoekende partij en haar situatie als statushouder in Griekenland, is geenszins van aard aan de hierboven concrete vaststellingen en beoordeling afbreuk te doen. Daarenboven heeft het arrest van het hof van beroep van Brussel van 7 oktober 2024 louter betrekking op de behandelingstermijn van de verzoeken om internationale bescherming van Palestijnse verzoekers uit Gaza, en niet op de beoordeling van de elementen inzake een "bijzondere kwetsbaarheid" die moeten worden onderzocht om te bepalen of een verzoeker om internationale bescherming, in het geval van een terugkeer naar de lidstaat die hem een internationale beschermingsstatus heeft verleend, zich in een zodanige situatie zou bevinden dat hij "vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie". Haar verwijzing naar een recent arrest van de Raad is ook niet dienstig daar de continentale en Belgische rechtsorde geen precedentenwerking kent en elke zaak individueel moet worden beoordeeld (zie infra).

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van de verzoekende partij worden vastgesteld die het haar dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig haar rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico is dat zij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met haar grondrechten. Aldus brengt de verzoekende partij wat betreft haar persoonlijke situatie geen specifieke elementen bij die blijken geven van een bijzondere kwetsbaarheid die haar zou verhinderen om haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status toegekend in Griekenland, of waardoor zij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

6. De verzoekende partij is een 29-jarige man. Volgens de gegevens in het administratief dossier diende de verzoekende partij op 19 januari 2023 een verzoek om internationale bescherming in Griekenland in. Op 9 maart 2023 werd haar in Griekenland de vluchtelingenstatus toegekend. De verzoekende partij ontving een Griekse verblijfsvergunning (ADET) die geldig is van 9 maart 2023 tot 8 maart 2026 en een Grieks

reisdocument dat geldig is van 14 mei 2023 tot 13 mei 2028 (administratief dossier, stuk 4, map met 'bijkomende info', NPO, p. 10; stuk 5, map met 'documenten', Griekse verblijfsvergunningskaart en Grieks reisdocument; stuk 6, map met 'landeninformatie', Aanvraag derde landen, antwoord Griekse instanties van 21 augustus 2024 en stuk 7, map 'DVZ', Eurodac Search Result, Eurodac Marked Record, Bijkomende vragen M-status Griekenland en verklaring DVZ, nr. 23). Dit stemt overeen met de algemene landeninformatie die voorligt. Hieruit blijkt dat personen met de vluchtelingenstatus een verblijfsvergunning ontvangen die geldig is voor drie jaar (AIDA, "Country Report Greece. Update 2023", juni 2024, p. 243).

De Griekse verblijfsvergunning van de verzoekende partij is nog geldig tot 8 maart 2026. Zij zal aldus bij terugkeer naar Griekenland nog over een geldige Griekse verblijfsvergunning beschikken. Het verstrijken van de geldigheid van deze verblijfstitel blijkt nergens uit en wordt door de verzoekende partij niet aangetoond. Zij heeft de originele, gedrukte versies van haar Griekse verblijfsvergunningskaart en Grieks reisdocument bij het CGVS voorgelegd (administratief dossier, stuk 5, map met 'documenten', Griekse verblijfsvergunningskaart en Grieks reisdocument), wat zij ook benadrukt in de feiten uiteenzetting in het verzoekschrift, zodat kan worden vastgesteld dat de verzoekende partij hier op heden nog over beschikt.

Wat het fiscaal registratienummer (AFM) betreft, dient er in navolging van de commissaris-generaal nog op te worden gewezen dat uit de beschikbare informatie blijkt dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals de verzoekende partij in casu, automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (RSA/PRO ASYL, "Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights", maart 2023, p. 18; Greece Refugee Info, "Getting a tax number (AFM)", 17 november 2022). Uit de beschikbare informatie blijkt dat het AFM alleen wordt gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt. Gezien de verblijfsvergunning van de verzoekende partij niet verloopt voor 8 maart 2026, is het AFM ook geldig tot die datum.

7. Het komt aan de begunstigde(n) van internationale bescherming toe om de nodige inspanningen te doen om zich te integreren in de samenleving waar hij/zij internationale bescherming heeft bekomen, door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren. Er kan van de verzoekende partij verwacht worden dat zij de nodige procedures doorloopt en geduld uitoefent vooraleer hieromtrent conclusies te trekken. Zulke inspanningen kunnen niet genoegzaam blijken uit de verzoekende partij haar verklaringen en gedragingen. Uit de verklaringen van de verzoekende partij blijkt immers dat zij klaarblijkelijk niet de intentie had om een duurzaam leven in Griekenland op te bouwen en er haar rechten te doen gelden, nu zij tijdens het persoonlijk onderhoud uitdrukkelijk stelt dat het vanaf haar vertrek uit Gaza haar doel was om internationale bescherming in Griekenland te vragen louter om reisdocumenten te verkrijgen om dan verder te kunnen reizen naar België, om hier internationale bescherming te verzoeken. Het leek haar immers makkelijker en goedkoper dan bijvoorbeeld via mensensmokkelaars rechtstreeks naar België te reizen (administratief dossier, stuk 4, map met 'bijkomende info', NPO, p. 11-12). Uit de gegevens in het administratief dossier blijkt dat de verzoekende partij na het verkrijgen van de vluchtelingenstatus in Griekenland op 9 maart 2023 dan ook nog slechts zo'n 7 maanden in dit land heeft verbleven. Zij zou immers uit Griekenland zijn vertrokken op 10 oktober 2023 (ibid., p. 14). Zij verklaart te hebben gewacht tot zij haar Griekse documenten verkreeg en is ongeveer een maand na het verkrijgen van haar reisdocument uit Griekenland vertrokken (ibid., p. 11-12 en 14). Het is voor de verzoekende partij niet mogelijk om op basis van dit kortstondig verblijf na het verkrijgen van haar beschermingsstatus en de juiste documenten, conclusies te trekken omtrent de mogelijkheden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid, ondersteuning, medische zorgen of het aanbieden van taalcursussen (en ander onderwijs) in Griekenland.

Nadat de verzoekende partij het opvangcentrum op Kos verliet, verbleef zij volgens haar verklaringen een korte periode in een verlaten huis en geraakte zij aan eten via geld dat zij via een vriend ontving (administratief dossier, stuk 4, map met 'bijkomende info', NPO, p. 11). Hierna verbleef zij steeds in een hotelkamer met sanitair (al dan niet gedeeld met een vriend) die zij kon betalen door haar werk in een lokaal hotel (ibid., p. 12-13). Zij zou, voordat zij dit werk in een hotel vond, weliswaar slecht behandeld zijn door een uitbater van een koffiobar aan het strand waarbij zij werkte. Zij zou dit hebben willen melden bij de politie, maar zij zou er genegeerd zijn en gevraagd zijn om weg te gaan toen ze zagen dat de verzoekende partij geen Grieks kon (ibid., p. 12), doch zij toont niet aan dat zij pogingen heeft ondernomen om dit aan te klagen bij de hogere Griekse autoriteiten. Evenmin toont zij aan dat zij naar andere politiekantoren is gegaan. Er dient te worden herhaald dat zij hierna (via een vriend) werk vond in een lokaal hotel, waarmee zij haar hotelkamer kon betalen (ibid., p. 12-13). De verzoekende partij had ook toegang tot het internet via een simkaart die zij deelde met een vriend (ibid., p. 14). De verzoekende partij verklaarde dat zij weinig betaald werd voor haar werk, doch uit haar verklaringen kan niet blijken dat zij niet in haar levensonderhoud kon voorzien of dat zij de huur van haar hotelkamer niet zou hebben kunnen betalen (ibid., p. 13-14). De verzoekende partij werd op haar werk ook een, weliswaar simpele, lunch aangeboden die bestond uit water en een toast (ibid., p. 13). Uit de verklaringen van de verzoekende partij kan overigens niet blijken dat zij ander, beter betalend, werk zou hebben gezocht. De verzoekende partij herhaalt in het verzoekschrift haar

verklaringen dat zij bestolen werd door de uitbater van het hotel waar zij verbleef (ibid., p. 13) en beweert dat zij aangifte wilde doen van deze feiten, maar dat haar aangifte niet in behandeling werd genomen en de eigenaar zelf de politie heeft gebeld. Uit haar verklaringen kan echter niet blijken dat zij pogingen heeft ondernomen om een beroep te doen op de hulp of bescherming van de bevoegde instanties, hoewel van haar kan worden verwacht dat zij zich zou informeren over haar mogelijkheden om een klacht in te dienen en dat zij vervolgens een klacht zou indienen. Zij toont ook niet aan dat zij een ngo heeft proberen te contacteren over deze situatie. Nadat zij bestolen werd door de hoteluitbater in september 2023, kon zij nog even bij een vriend verblijven tot aan haar vertrek uit Griekenland (ibid., p. 13-14). Uit haar verklaringen kan niet blijken dat zij gedurende deze periode nog de intentie had om een andere verblijfplaats voor zichzelf te zoeken. De verzoekende partij verklaarde ook nog dat zij zich helemaal niet tot de Griekse overheidsinstanties heeft proberen wenden omdat Griekenland niet meer was dan een 'station' waar zij documenten haalde en dan verder reisde (ibid., p. 14). Uit het voorgaande blijkt dan ook dat de verzoekende partij geen stappen heeft gezet om een duurzaam leven in Griekenland op te bouwen en er haar rechten te doen gelden. Zij laat ook na om concreet aan te tonen dat zij veelvuldige en ernstige pogingen zou hebben ondernomen om zich te informeren en contact op te nemen met organisaties die haar zouden kunnen helpen bij het uitoefenen van de rechten en voordelen die aan haar internationale beschermingsstatus verbonden zijn. Zij toont ook niet aan dat zij veelvuldige en ernstige pogingen ondernomen heeft om de Griekse taal te leren en om zich grondig te informeren naar taallessen, bijvoorbeeld bij ngo's. Zij beweert in het verzoekschrift slechts, zonder dit te staven, dat zij zich heeft geïnformeerd over taallessen en dat deze 900 euro kostten, wat zij niet kon betalen. Haar stelling dat de Griekse taal, in tegenstelling tot het Frans of het Nederlands, moeilijk te leren is door applicaties die niet per se bestaan in die taal, is tevens een blote, ongefundeerde bewering. Gelet op het voorgaande maakt zij dan ook niet op concrete wijze aannemelijk dat zij buiten haar eigen wil om in de onmogelijkheid was om haar rechten in Griekenland te doen gelden. De verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat zij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, medische zorgen of tewerkstelling te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt in dit verband bovendien haar toe om de middelen die het recht en haar status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen zij evenwel niet aantoont. Zij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput.

De verzoekende partij was in staat om in Griekenland via contacten aan een job en aan een tijdelijke verblijfplaats te geraken (administratief dossier, stuk 4, map met 'bijkomende info', NPO, p. 12 en 14). Zij was tevens in staat om in Griekenland haar reisdocument aan te vragen, de stand van haar aanvraag online op te volgen en het reisdocument vervolgens af te halen in een stad op het vasteland terwijl zij op een eiland verbleef (ibid.). In België kon zij via een interimkantoor aan werk geraken (ibid., p. 5). Gelet op de voorgaande vaststellingen waaruit een voldoende mate van zelfredzaamheid blijkt, moet de verzoekende partij in staat worden geacht om bij terugkeer naar Griekenland een duurzaam bestaan uit te bouwen en er in haar levensonderhoud te voorzien. Zij maakt geenszins aannemelijk dat zij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie van verregaande materiële deprivatie zal terechtkomen.

8. Voorts voert de verzoekende partij geen concreet verweer tegen de motieven van de bestreden beslissing inzake de door haar in de loop van de administratieve procedure neergelegde documenten. Deze motieven vinden steun in het administratief dossier, zijn pertinent en terecht en blijven, gezien zij door de verzoekende partij niet dienstig worden aangevochten, onverminderd overeind.

9. Waar de verzoekende partij in het verzoekschrift wijst op de denigrerende manier waarop zij werd behandeld als verzoeker om internationale bescherming en stelt dat het voor haar onmogelijk is om naar Griekenland terug te keren, omdat zij er dermate aan haar lot werd overgelaten en er een trauma aan overhield, dient in navolging van de commissaris-generaal te worden opgemerkt dat de door de verzoekende partij aangehaalde feiten die zij zou hebben meegemaakt als verzoeker om internationale bescherming in Griekenland, zich situeerden op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. De verzoekende partij werd toen nog geen internationale bescherming verleend. De commissaris-generaal oordeelt dan ook terecht dat deze situatie niet zonder meer representatief is voor de kwalificatie en beoordeling van haar situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn.

10. Het loutere feit dat er in Griekenland sprake is van racisme en discriminatie, hoe betreurenswaardig ook, is op zich niet voldoende om een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade bij terugkeer naar Griekenland aannemelijk te maken. Vreemdelingen kunnen in Griekenland, net als in andere lidstaten, geconfronteerd worden met discriminatie, racisme of xenofobie, maar dit leidt niet tot het besluit dat de Griekse autoriteiten hun verplichtingen ten aanzien van de verzoekende partij niet zullen nakomen of dat dit invloed heeft op de werking van de officiële instanties en de rechtscolleges in Griekenland. Bovendien houdt dit evenmin in dat de Griekse autoriteiten hun verdragsrechtelijke verplichtingen niet nakomen en dat zij niet bij machte zijn om een passende bescherming te bieden aan betrokkene bij situaties van discriminatie, racisme of xenofobie.

De verzoekende partij benadrukt haar eerdere verklaringen dat zij door de politie gecontroleerd werd en dat zij zich daarbij moest uitkleden terwijl voorbijgangers haar konden zien (administratief dossier, stuk 4, map met 'bijkomende info', NPO, p. 13) en wijst op rechtspraak van het EHRM en het Grondwettelijk Hof over lichamelijke onderzoeken. Zij doet met dit betoog echter geen afbreuk aan de pertinente vaststelling in de bestreden beslissing dat op basis van de gegevens die voorhanden zijn blijkt dat zij geen pogingen heeft ondernomen om een beroep te doen op de hulp of de bescherming van de bevoegde instanties, hoewel dit van haar kan worden verwacht. Er kan uit haar verklaringen ook niet blijken dat zij stappen heeft gezet om een klacht over deze situaties neer te leggen bij een ngo. Er kan nochtans verwacht worden dat de verzoekende partij zich hieromtrent zou informeren en dat zij vervolgens stappen zou ondernemen om een klacht in te dienen.

11. De verwijzing in het verzoekschrift naar Europese, internationale en Duitse rechtspraak, alsook naar voorgaande rechtspraak van de Raad is evenmin van die aard dat zij afbreuk kan doen aan het voorgaande. De appreciatie van de feiten in het licht van de bestaande situatie in Griekenland gebeurt in het kader van een individuele beoordeling van de zaak die voorligt in elk stadium van de asielprocedure. Feiten en elementen eigen aan elk concreet beschermingsverzoek zijn bepalend bij de beoordeling van het dossier. Voormelde analyse van de situatie in Griekenland is gesteund op de informatie zoals aangebracht door beide partijen.

12. Een algemene verwijzing, zoals in het verzoekschrift, waarbij dienaangaande naar algemene landeninformatie wordt verwezen, naar de moeilijke (levens)omstandigheden voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland, volstaat niet om zonder meer aan te tonen dat de verzoekende partij als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland buiten haar wil en haar persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen. Dit dient in concreto te worden aangetoond, waar de verzoekende partij in gebreke blijft.

De verzoekende partij verwijst tevens naar informatie over de situatie in Griekenland van verzoekers om internationale bescherming. Deze informatie heeft bijgevolg geen betrekking op de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland. De informatie is aldus niet representatief voor de beoordeling van de situatie van de verzoekende partij als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland.

Ook de informatie over de verklaringen van de Griekse autoriteiten dat zij niet langer van plan zijn om personen terug op te nemen die vanuit Duitsland worden teruggestuurd, heeft betrekking op personen die een verzoek om internationale bescherming in Griekenland hebben ingediend. Deze informatie heeft geen betrekking op de situatie van personen die reeds internationale bescherming genieten in Griekenland.

13. Derhalve lijkt de verzoekende partij geen elementen naar voren te brengen waaruit blijkt dat zij zich niet langer kan beroepen op de bescherming die reeds werd toegekend in Griekenland. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op haar specifieke omstandigheden verhinderen. Haar beschermingsverzoek dient dan ook op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard. Bijgevolg moet er geen inhoudelijk onderzoek worden gevoerd naar de materiële voorwaarden voor internationale bescherming voorzien in de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet, waarbij de Raad opmerkt dat een vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade in principe moet worden beoordeeld in het licht van het herkomstland (RvS 11 september 2014, nr. 228.337; RvS 20 november 2014, nr. 229.251 en RvS 23 mei 2017, nr. 238.301). Waar het beschermingsverzoek van de verzoekende partij niet-ontvankelijk blijkt omdat zij zich nog (redelijkerwijs) kan beroepen op haar beschermingsstatus in Griekenland, kan de schending van de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet dan ook niet dienstig worden aangevoerd.

Waar de verzoekende partij in het verzoekschrift kort ingaat op de erg betreurenswaardige situatie in Gaza en op het feit dat zij een UNRWA-vluchteling is, dient er dan ook opgemerkt te worden dat zij hier niet dienstig naar kan verwijzen. Aangezien de verzoekende partij reeds over internationale bescherming in Griekenland beschikt, wordt haar situatie ten aanzien van Griekenland beoordeeld. Er wordt niet betwist dat de situatie in Gaza wel een psychologische impact kan hebben op de verzoekende partij (zie supra).

14. De verzoekende partij toont niet aan, ook al kan worden aangenomen dat haar situatie door onzekerheid of een verslechtering van haar levensomstandigheden gekenmerkt zou (kunnen) worden, dat zij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terecht komt die zo ernstig is dat haar toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., overweging 91). Zij toont niet aan dat zij bij een terugkeer naar Griekenland persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie.

De verzoekende partij kan, gelet op de gedane vaststellingen, niet overtuigen dat er in haar hoofde sprake is van buitengewone omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat zij, buiten haar wil en persoonlijke keuzes om, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht zal komen. Zij maakt niet in concreto aannemelijk dat zij daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in haar elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat zij zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Er zijn evenmin aanwijzingen dat de verzoekende partij verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. De verzoekende partij maakt zodoende niet op overtuigende wijze aannemelijk dat haar situatie kan worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak), noch dat zij zich derhalve niet langer onder de internationale bescherming die haar in Griekenland werd verleend, kan stellen. De stelling dat de verzoekende partij in geval van terugkeer naar Griekenland zal worden blootgesteld aan onmenselijke of vernederende behandelingen is louter gebaseerd op hypothesen zonder dat de verzoekende partij aantoont dat zij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU.

15. Het aangevoerde middel lijkt ongegrond.”

2. Door een verzoek tot horen in te dienen, maakt de verzoekende partij kenbaar dat zij het niet eens is met deze in de beschikking opgenomen grond (zij wordt overeenkomstig artikel 39/73, § 3 van de Vreemdelingenwet immers geacht met deze grond in te stemmen wanneer zij niet vraagt om te worden gehoord). In dit kader benadrukt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) dat het verzoeken om een hoorzitting om alsnog zijn visie kenbaar te maken de enige functie van het verzoek tot horen is (cf. Wetsontwerp van 6 december 2010 houdende diverse bepalingen (II), Memorie van toelichting, Parl.St. Kamer, 2010-2011, nr. 53 0772/001, 25, 26) en dit verzoek zodoende niet mag beschouwd worden als een bijkomende memorie. Bovendien strekt het verzoek tot horen er niet toe de verzoekende partij de mogelijkheid te geven onvolkomenheden in het verzoekschrift, hetzij deze waarop in de beschikking overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de Vreemdelingenwet precies wordt gewezen, hetzij andere, alsnog recht te zetten. Ook het betoog ter terechtzitting vermag dit niet te doen.

3.1. De verwerende partij is niet ter terechtzitting verschenen.

3.2. Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet bepaalt als volgt:

“Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf.”

Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet houdt niet in dat de Raad op grond van de afwezigheid van de verwerende partij ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en aldus de verzoekende partij te erkennen als vluchteling of haar de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Evenmin houdt deze bepaling een omkering van de bewijslast in. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nr. 227.364; RvS 13 mei 2014, nr. 227.365).

4. Ter terechtzitting legt de verzoekende partij een aanvullende nota neer waarbij zij een stuk voegt dat zij benoemt als: “Psychologisch verslag dd. 27 oktober 2025” en een afdruk van de website van de Psychologencommissie. In de aanvullende nota verwijst zij onder meer naar het “nieuwe AIDA-verslag”.

In het proces-verbaal van terechtzitting van 30 oktober 2025 staat het volgende vermeld:

“Tolk 1492 legt de eed af en tolkt Arabisch

De kamervoorzitter nodigt uit om te reageren op de beschikking, voorwerp van de vraag tot horen.

VzP legt een aanvullende nota neer met o.m. een psychologisch attest -ze krijgt momenteel begeleiding- en informatie over de actuele situatie in Griekenland -zoals het laatste AIDA-verslag.

De kamervoorzitter wijst op het ontbrekende RIZIV-nummer op het neergelegde psychologisch attest. VzP stelt dat het om een erkende instelling gaat in België en legt bij aanvullende nota het RIZIV-nr. neer.

Verder wijst VzP erop dat ze werk heeft gezocht, mishandeld werd door de politie -ook nadat ze erkend was-, zo werd ze naakt gefouilleerd in het bijzijn van gewone burgers, toeristen, een zeer onwaardige behandeling. Ze verwijst naar de geschriften.”

5. Noch met voormeld betoog ter zitting, noch met de argumentatie geformuleerd in haar aanvullende nota brengt de verzoekende partij concrete en dienstige argumenten of elementen bij die van aard zijn afbreuk te doen aan de in de beschikking van 2 september 2025 opgenomen grond.

5.1. Algemene situatie voor begunstigden van internationale bescherming in en bij terugkeer naar Griekenland

De nieuw bijgebrachte, recente informatie van 2025 inzake de situatie van begunstigden van internationale bescherming in en bij terugkeer naar Griekenland, waaronder het verslag van AIDA van september 2025, bevestigt de zeer moeilijke situatie van Griekse statushouders waarop reeds werd gewezen in voormelde beschikking.

In zijn beschikking erkent de Raad dat uit de eerder bijgebrachte landeninformatie blijkt dat er in Griekenland sprake is van een precare situatie waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland. De situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is ernstig en moeilijk, hetgeen onder andere het gevolg is van de administratieve obstakels waarmee zij worden geconfronteerd waardoor zij in zware en schrijnende levensomstandigheden kunnen terecht komen met belemmeringen inzake de toegang tot o.a. socio-economische en medische hulp.

De kernvraag is of de door de verzoekende partij bijgebrachte nieuwe informatie in haar aanvullende nota, waarnaar wordt verwezen ter terechtzitting, toelaat anders te oordelen met betrekking tot de situatie van personen die internationale bescherming in Griekenland genieten dan hetgeen uiteengezet in de beschikking.

In de door beide partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder.

In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland ("Communication on the status of migration management in mainland Greece", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet

indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform Taxisnet ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt

om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.

Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p.236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van "een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt". De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de

verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; Country Report: Greece. Update 2024, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267)

Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, pasfoto's voorleggen. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;

- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus “the European way of life”, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de factsheet van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (Kéntro Ensomátosis Metanastón, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria: (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asiëldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving; (ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Dimosia Ypiresía Apascholísis, DYPA); (iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (“COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior”, 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; “Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; “Communication on the status of migration management in mainland Greece”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven (“COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior”, 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens 5 jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische

onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32).

Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA. In het RSA/PRO ASYL-rapport wordt tevens gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden stelt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34). De Raad wijst er hierbij op dat een certificaat van aanwerving van een werkgever, d.i. in wezen een werkbelofte, op zich volstaat om een AMKA te activeren en om vervolgens met deze actieve AMKA de toegang tot de arbeidsmarkt, met alle rechten en plichten, te verkrijgen.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren, zoals banenbeurzen, taalcursussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk, enz. ("Communication on the status of migration management in mainland Greece", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de*

facto-uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Meer dan twee jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie heeft Griekenland nog steeds geen stappen ondernomen om aan de EU-normen te voldoen ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25-27; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. 'cash assistance'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; "Country Report: Greece. Update 2025", AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

Gezondheidszorg

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, hebben statushouders gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Ondanks dit wettelijk kader, wordt de toegang tot de gezondheidszorg in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg, is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. Bovendien hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gezondheidszorg in Griekenland ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights" van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35).

Statushouders met een actieve AMKA maar zonder ziektekostenverzekering hebben sinds maart 2022 niet langer toegang tot privé-dokters. Deze statushouders kunnen enkel een beroep doen op dokters uit openbare ziekenhuizen of gezondheidscentra voor het voorschrijven van medicatie, therapeutische operaties en diagnostische onderzoeken.

De AMKA-verordening zorgt er verder voor dat statushouders die nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en geen actieve AMKA bezitten, automatisch van toegang tot de publieke gezondheidszorg worden uitgesloten.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 49-51).

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, onder andere psychologische begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 50).

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 49-51; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asiendienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asiendienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt 5 dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. "Alkyoni II") kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asiendienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precarie situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precarie situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus" of een "certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming" verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15-16; "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; "Communication on the status of migration management in mainland Greece", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de Greek Council for Refugees (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Besluit

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, "een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak" (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel "wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling" (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer preciaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigen van internationale bescherming in

Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met “alle gegevens van de zaak” (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetswijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoekende partij toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat zij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest van de Grondrechten (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

Ofschoon de door de verzoekende partij per aanvullende nota aangebrachte informatie actueler is dan en recentere cijfers bevat dan de informatie die eerder voorlag bij de kennisgeving van de beschikking, laat deze landeninformatie evenwel niet toe te besluiten dat de levensomstandigheden in Griekenland voor statushouders van die aard zijn dat zij bij een terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico lopen om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie waar de Griekse autoriteiten onverschillig tegenover (zouden) staan en een verdere individuele beoordeling niet meer nodig is.

De voormelde landeninformatie volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de geboden bescherming in hoofde van eenieder die er internationale bescherming werd verleend, niet langer effectief of toereikend zou zijn en evenmin dat statushouders in Griekenland bij terugkeer hoe dan ook zullen terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie er gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim, pt. 91).

Met de loutere verwijzing naar de bijgebrachte en beschikbare algemene landeninformatie toont verzoekende partij dus niet aan dat elke begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zich in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zoals geduid door het Hof van Justitie bevindt of dat hij of zij er bij terugkeer automatisch in zal belanden. Een individuele beoordeling van verzoekende partij haar concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde.

5.2. Persoonlijke situatie van verzoekende partij als Grieks statushouder

In de beschikking van 2 september 2025 wordt uitgebreid ingegaan op de persoonlijke situatie van verzoekende partij als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en worden de door haar aangehaalde individuele elementen omstandig besproken, waarbij wordt vastgesteld dat ze niet aantoonbaar dat ze persoonlijk haar rechten en voordelen als statushouder in Griekenland niet meer kan laten gelden en een situatie van materiële deprivatie dreigt.

5.2.1. In voormelde beschikking wordt vooreerst vastgesteld dat uit het administratief dossier blijkt dat aan de verzoekende partij in Griekenland op 9 maart 2023 de vluchtelingenstatus toegekend werd en dat aan haar een verblijfsvergunning afgegeven werd die nog geldig is tot en met 8 maart 2026.

Bijgevolg beschikt de verzoekende partij op heden over een geldige Griekse verblijfsvergunning.

5.2.2. In voormelde beschikking wordt eveneens reeds vastgesteld dat de verzoekende partij, een 29-jarige man, niet aannemelijk maakt dat zij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die haar zou verhinderen haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status toegekend in Griekenland, of waardoor zij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Om tot voormeld besluit te komen, werd in voormelde

beschikking rekening gehouden met de afgelegde verklaringen en bijgebrachte documenten. Tevens wordt uitgebreid toegelicht om welke redenen de aangevoerde elementen niet kunnen volstaan.

Bij haar aanvullende nota voegt de verzoekende partij een psychologisch attest, opgesteld door mevrouw S. A. N. d.d. 27 oktober 2025. Hierin wordt onder meer neergepend dat het klinisch beeld van de verzoekende partij overeenkomt met een posttraumatische stressstoornis geassocieerd met matige depressieve symptomen. Onder meer de traumatische gebeurtenissen die de patiënt zegt te hebben meegemaakt in Griekenland, zouden hiertoe bijdragen.

Er wordt niet ontkend dat de verzoekende partij met psychologische problemen kampt. Hoewel er begrip is voor verzoekers onzekere situatie en moeilijk parcours, geeft het attest, waarin uitdrukkelijk wordt gesteld dat wordt gebaseerd op wat de verzoekende partij vertelt, geen afdoende concrete toelichting over de impact van haar mentale gezondheidstoestand en eventuele behandeling met betrekking tot haar zelfredzaamheid en haar globaal dagelijks functioneren. In het attest wordt weliswaar melding gemaakt van concentratiemoeilijkheden op het werk, maar hierdoor blijkt haar tewerkstelling niet onmogelijk. Haar tewerkstelling getuigt van haar arbeidsmogelijkheden en zelfredzaamheid. Noch uit de bijgebrachte documenten noch uit haar verklaringen kan worden afgeleid dat haar psychische aandoeningen belangrijke negatieve gevolgen voor haar zelfstandig functioneren, autonomie en zelfredzaamheid met zich meebrengen. Evenmin blijkt dat de verzoekende partij omwille van haar gezondheidstoestand zeer moeilijk of niet in Griekenland zal kunnen werken of beroep zal kunnen doen op sociale bijstand. Ook blijkt niet dat de gezondheidstoestand van de verzoekende partij de toegang tot gezondheidszorg, huisvesting en tewerkstelling onredelijk moeilijk of zelfs onmogelijk maakt(e).

Voorts wordt volgende grond uit voormelde beschikking benadrukt: *“In de mate dat het daadwerkelijk noodzakelijk zou zijn dat de verzoekende partij wordt opgevolgd voor haar medische of psychologische problemen, toont zij niet aan dat zij in Griekenland geen toegang zal hebben tot eventuele benodigde medische of psychologische ondersteuning. De verzoekende partij verklaarde bij de Dienst Vreemdelingenzaken over een sociaal zekerheidsnummer (AMKA) te beschikken (administratief dossier, stuk 7, map ‘DVZ’, Bijkomende vragen M-status Griekenland). Zelfs indien de verzoekende partij niet de nodige stappen zou hebben ondernomen om haar sociale zekerheidsnummer (AMKA) te verkrijgen of indien de AMKA van de verzoekende partij niet (meer) geactiveerd zou zijn, toont zij niet aan dat zij bij terugkeer naar Griekenland niet in staat zou zijn om haar AMKA te verkrijgen of te activeren, temeer haar een verblijfsvergunning werd verleend waarvan zij niet aantoonde dat die verstreken is. Uit de informatie waaraan in de bestreden beslissing gerefereerd wordt, blijkt voorts dat de verzoekende partij in geval van terugkeer naar Griekenland en eventueel in afwachting van het verkrijgen of het activeren van haar AMKA, wanneer zij daartoe de nodige stappen zet, niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: “If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription” (UNHCR Greece, “Living In Greece – Access to healthcare”, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; “Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”, september 2024, p. 49, 50-51). Verschillende ngo’s bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, “Living In Greece – Access to healthcare”, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>). Ngo’s beheren immers medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”, september 2024, p. 50). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociaal zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, “Information Guide for Beneficiaries of International Protection”, beschikbaar op: https://migrant-integration.ec.europa.eu/system/files/2023-10/Information%20Guide%20for%20Beneficiaries%20of%20International%20Protection_Eng.pdf.”*

De verzoekende partij gaat hieraan voorbij zodat deze onverminderd overeind blijft.

Aldus brengt de verzoekende partij wat betreft haar persoonlijke situatie ook thans geen specifieke elementen bij die blijf geven van een bijzondere kwetsbaarheid die haar zou verhinderen haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status toegekend in Griekenland, of waardoor zij bij terugkeer naar

Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

5.2.3. In voormelde beschikking wordt voorts benadrukt dat het aan de begunstigde(n) van internationale bescherming toekomt om de nodige inspanningen te doen om zich te integreren in de samenleving waar hij/zij internationale bescherming heeft bekomen, door er onder meer werk te zoeken en de taal te leren. Er kan van de verzoekende partij verwacht worden dat zij de nodige procedures doorloopt en geduld uitoefent vooraleer hieromtrent conclusies te trekken. Er wordt echter zowel in de bestreden beslissing als in voormelde beschikking omstandig vastgesteld dat zulke inspanningen niet genoegzaam mogen blijken uit de verzoekende partij haar verklaringen en gedragingen.

Ter terechtzitting voert de verzoekende partij geen concrete elementen aan die de beoordeling in de bestreden beslissing en de gronden van voormelde beschikking aan het wankelen brengen. Zij haalt aan dat zij er naar werk heeft gezocht en dat ze, ook nadat ze erkend werd, mishandeld werd door de politie. Zo werd ze naakt gefouilleerd in het bijzijn van gewone burgers en toeristen. Een zeer onwaardige behandeling, zo besluit ze.

De verzoekende partij komt in wezen niet verder dan het herhalen van elementen waarop middels hoger geciteerde beschikking reeds werd geantwoord. Een concrete repliek op deze gronden, waartoe de vraag tot horen bestemd is, ontbreekt zodat deze gronden staande blijven.

Zo wordt geduid dat de verzoekende partij met haar betoog betreffende de controle door de politie geen afbreuk doet aan de pertinente vaststelling in de bestreden beslissing dat op basis van de gegevens die voorhanden zijn blijkt dat zij geen pogingen heeft ondernomen om een beroep te doen op de hulp of de bescherming van de bevoegde instanties, hoewel dit van haar kan worden verwacht. Er kan uit haar verklaringen ook niet blijken dat zij stappen heeft gezet om een klacht over deze situaties neer te leggen bij een ngo. Er kan nochtans verwacht worden dat de verzoekende partij zich hieromtrent zou informeren en dat zij vervolgens stappen zou ondernemen om een klacht in te dienen. Ook met haar betoog ter terechtzitting maakt zij niet aannemelijk de redelijk van haar te verwachten stappen te hebben gezet.

Voorts werd in voormelde beschikking vastgesteld dat de verzoekende partij in staat was om in Griekenland via contacten aan een job en aan een tijdelijke verblijfplaats te geraken evenals dat zij in staat was om in Griekenland haar reisdocument aan te vragen, op te volgen en af te halen, wat haar zelfredzaamheid aantoonde. Deze vaststellingen worden omstandig toegelicht in voormelde beschikking. Door ter terechtzitting louter te poneren dat zij werk heeft gezocht, gaat de verzoekende partij wederom voorbij aan de gronden van voormelde beschikking en werpt zij er geen ander licht op.

Tot slot weze het herhaald dat uit de verklaringen van de verzoekende partij blijkt dat zij klaarblijkelijk niet de intentie had om een duurzaam leven in Griekenland op te bouwen en er haar rechten te doen gelden, nu zij tijdens het persoonlijk onderhoud uitdrukkelijk stelt dat het vanaf haar vertrek uit Gaza haar doel was om internationale bescherming in Griekenland te vragen louter om reisdocumenten te verkrijgen om dan verder te kunnen reizen naar België, om hier internationale bescherming te verzoeken. Zij verbleef er na het verkrijgen van de vluchtelingenstatus in Griekenland op 9 maart 2023 nog slechts zo'n 7 maanden en verklaart te hebben gewacht tot zij haar Griekse documenten verkreeg en is ongeveer een maand na het verkrijgen van haar reisdocument uit Griekenland vertrokken (administratief dossier, map 4, notities persoonlijk onderhoud p. 11, 12 en 14). Zoals reeds benadrukt in voormelde beschikking, is het voor de verzoekende partij niet mogelijk om op basis van dit kortstondig verblijf na het verkrijgen van haar beschermingsstatus en de juiste documenten, conclusies te trekken omtrent de mogelijkheden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid, ondersteuning, medische zorgen of het aanbieden van taalcursussen (en ander onderwijs) in Griekenland.

5.2.4. Derhalve blijkt uit niets en de verzoekende partij maakt niet *in concreto* aannemelijk dat haar situatie in Griekenland een was van of dat bij een terugkeer een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie dreigt zoals geduid door het Hof van Justitie in de al aangehaalde relevante rechtspraak, met name een situatie die haar niet in staat stelt om te voorzien in haar meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor haar fysieke of mentale gezondheid of haar in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. De verzoekende partij toont het tegendeel niet *in concreto* aan.

6. Derhalve wordt, gelet op het voorgaande, geen afbreuk gedaan aan de in de beschikking opgenomen grond. Bijgevolg brengt de verzoekende partij geen elementen naar voren waaruit blijkt dat zij zich niet langer kan beroepen op de bescherming die haar reeds werd toegekend in Griekenland.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op twaalf december tweeduizend vijftientig door:

M. RYCKASEYS,

kamervoorzitter,

R. VAN DAMME,

griffier.

De griffier,

De voorzitter,

R. VAN DAMME

M. RYCKASEYS